

TÂ'İB MEHMET ÇELEBİ'NİN "NİYÂZ-NÂME" Sİ ÜZERİNE

Prof. Dr. Ahmet SEVGİ
Selçuk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi

On Niyaz-Namah of Taib Mahmad Chalabi

Taib Mehmet Çelebi is one of the 17th century poets. There is not a lot of knowledge about his life. One of his poem in his Divan, 'Niyazname' is original in its style. In this study this poem has been analysed because of its difference from other Classical Turkish poems.

Tâ'ib Mehmet Çelebi 17. yüzyıl Dîvân şâirlerindedir. Hayatı hakkında fazla bilgi yoktur. Şeyhî Mehmet Efendi onun İstanbullu olduğunu, Dîvân-ı Hümâyûn kâtipliği yaptığını ve 1095/1683 tarihinde vefât ettiğini söyler.¹ Devrin diğer tezkirelerinde de aşağı yukarı aynı bilgiler tekrarlanmaktadır. Biz bu makalemizde Tâ'ib Mehmet Çelebi'nin tertip bakımından orijinal bulduğumuz, hatta Klâsik Türk Edebiyatında başka örneği olmadığını düşündüğümüz bir "terkîb-i bend"ini araştırmacıların dikkatine sunmak istiyoruz...

Söz konusu terkîb-i bend Tâ'ib Dîvânı'nın² 5a -11a varakları arasında yer almakta ve "Terkîb-i Bend-i Niyâz-nâme Der-medh-i Rasûl'llâh Sallâ'llâhü Aleyhi ve Sellem Bâ-tertib-i Tehecci" başlığını taşımaktadır. Bilindiği üzere

¹ "İstanbulî Mehmed Çelebidir. Nâ'îlî Mustafa Efendi'nin perverdesidir. Dîvân-ı Hümâyûn kâtiblerinden iken bin doksan beş tarihinde fevt oldu. Müretteb Dîvân-ı eş'ârı vardır." Bkz. Şeyhî Mehmed Efendi: Vakâyi'-i Fuzalâ (tıpkı basım) İst. 1989, s. 661

² Dîvân-ı Tâ'ib, TDK kütüphanesi Yz. A-387. Bu arada şunu da belirtelim ki biz bir başka yazımızda (Türk Edebiyatı Dergisi, Sayı: 369, Temmuz 2004) söz konusu Dîvân-ı Osman-zâde Tâ'ib'e affetmiştik. Çalışmalarımızı derinleştirince adı geçen Dîvân'ın Tâ'ib Mehmet Çelebi'nin olduğunu fark ettik. Bizi hataya sevk eden "Mustafa Yatman: Osman-zade Tâ'ib Dîvânı'ndan Seçmeler, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara 1989" adlı çalışma oldu. Mezkur eserde yer alan 23 gazelin üçte birinden fazlası yani 8 gazel (1, 4, 9, 11, 13, 16, 17 ve 19. gazeller) Tâ'ib Mehmet Çelebi'nin olduğu halde Osman-zade Tâ'ib'e mâl edilmiş. Biz de bu gazelleri yukarıda künyesini verdiğimiz "Tâ'ib Dîvânı"nda görünce adı geçen Dîvânı "Osman-zade Tâ'ib Dîvânı" zannettik. Ama yanılmışız...

terkîb-i bend, "bend" adı verilen ve gazel biçiminde kâfiyelendirilen şiir parçalarının vâsıta beyitlerle birbirine bağlanmasından meydana gelen bir nazım şeklidir. Klâsik edebiyatımızda terkîb-i bend ve terci-i bend denilince ilk hatıra gelen isim Bağdatlı Rûhî'dir. Rûhî'nin muakkiplerinden Cevrî, Sâmî, Şeyh Gâlip, Ziya Paşa gibi şâirlerinki ile karşılaştırıldığında Tâ'ib'in terkîb-i bendinin gerek kemiyet gerekse alfabetik tertip bakımından orijinal olduğu dikkati çekmektedir.

Biraz sonra sunacağımız metin tetkik edildiği zaman görüleceği gibi Tâ'ib'in "Niyâz-nâme"si 28 bendliktir ve vâsıta beyitleri sondan başa doğru alfabe sırasıyla kâfiyeli, 7'şer beyitlik hâneler de baştan sona doğru alfabetik kâfiyeli olmak üzere toplam 224 beyitten oluşmaktadır.

Niyâz-nâme, muhtevâ itibâriyle pek fazla bir önem arz etmez. Şâir klâsik tertip gereği "tevhit" ve "naat" bendlerinden sonra:

*İdeyim hasb-i hâlimi teblîğ
Dinlen ey kâmilân-i sa'y-i belîğ*

diyerek uzun uzun durumunu anlatır, zamânedен ve felekten şikâyet eder:

*Neyl-i İrfâna cehl olup mikyâs
Kalmadı dehr-i dûnda kadr-şinâs*

.....

*Bî-bakâdır dem-i sürûr-ı felek
K'ana devr-i vefâ harâm olmuş
Galat itdim galat ki ehl-i dile
Cevr için kâ'im ü kıyâm olmuş.*

Tâ'ib, âsî ve günahkâr bir kul olduğunu, elinde yüce dergâha lâıyk hiçbir amel bulunmadığını söyleyerek:

*İdeyim bir niyâz-ı âlem-sûz
Çekilüp çarha âh-ı dil saf saf
K'ey hudâvend-i cümle-i âlem
Rahmetin viridi ins ü câna şeref*

der ve Allah'tan rahmet, Hz.Peygamber'den şefaât dileyen yakarışları müteâkip "Niyâz-Nâme"yi şu bendle bitirir:

*Her sühan kim nihâyetin buldı
Derd-i dil sanma gâyetin buldı
Olalı şâh-ı aşka hıdmet-kâr
Hele hâtır ri'âyetin buldı
Bu kasîdem ki irdi pâyâna
Tab'-ı nâ-dîde rağbetin buldı
Dürr-i ilhâm idince âvîhte
Gûş-ı ma'nâ ki zînetin buldı
Alem-efrâz-ı nazm olup Tâ'ib
Mülk-i nazm içre şöhretin buldı
İsm-i Hak ile hatm iden sühanın
Devlete irdi rif'atin buldı
İsm-i Gaffâr'ı biz de yâd idelim
Dil ki lütf-ı inâyetin buldı*

*Bâsıtı'l-kevn ü Hâlikü'l-eşyâ
Dâ'im ü Kâ'im ü Rahîm ü Hudâ*

Şimdi kısaca tanıtmaya çalıştığımız Tâ'ib Mehmet Çelebi'nin terkib-i bendini (Niyâz-nâme) aslı ve transkripsiyonu ile birlikte sunuyoruz.

***TERKÎB-İ BEND-İ NİYÂZ-NÂME DER-MEDH-İ RASÛLU'LLÂH
SALLA'LLÂHU 'ALEYHİ VE SELLEM BÂ-TERTÎB-İ TEHECCÎ***

Ey nevâzende-i dil-i a'lâ *Ve'y kerem-bağış-ı hâtır-ı ednâ*
Mebde'-i kün-fe-kân-ı cümle vücûd *Bâsıt-ı mümkünât-ı mâ-fihâ*
Kalb-i insânı eyledi feyzin *Mazhar-ı sırr-ı 'alleme'l-esmâ*
Nefh-ı cûduñla şulb-i Meryem'den *Mâye-i rûh olup dem-i 'İsâ*
Güş idüp bir kelâm-ı cân-bağışın *Tesellî-yâbdır dil-i Mûsâ (?)*
Hep hubûbât-ı rahmetiñdir iden *Nâr-ı 'aşkı hüsünle cây-ı şafâ*
Eyledin gül-şen-i mağabbetde *Dil-i 'uşşâkı bülbül-i güyâ*
Sensin ol ferd ü dâ'im ü bâkî
Sen bilürsin umûr-ı âfâkı

Şefkatiñdir bu inşirāḥa sebeb Raḥmetiñ rāḥat-ı revāḥa sebeb
 Oldı miftāḥ-ı kudretiñ her dem Kūfl-ı ümmīdi iftitāḥa sebeb
 Tāb-ı nūr-ı çerāġ-ı ḥūkmūñdür Şevk-i şeb tal'at-ı şabāḥa sebeb
 Kuvvet-i iktibās-ı nūruñdur Murġ-ı ḥurşīd-i zer- cenāḥa sebeb
 Āyet-i kātī'ul-beyānıñdır Nehy-i taḥrīm-i iktibāḥa sebeb
 Vaşf-ı ta'rīf-i ism-i pākiñdir Bu 'ibārāt-ı ıştılāḥa sebeb
 Derd-mendāna şefkatiñdir olan Fevz-baḥşāyiş-i felāḥa sebeb
 Ehl-i 'işyāna ey kerīm İlāḥ
 Dergehiñdir hemīşe cāy-ı penāḥ

.

Kimini eylediñ yem-i ḥikmet Kimini kān-ı gevher-i himmet
 Kimin itdiñ şemīm-i lutfuñla Naġme-perdāz-ı gülşen-i Cennet
 Kimini eylediñ sühūletle Bānī-i rükn-i Ka'be-i ḥıillet
 Kimini 'arşa-i risāletde Eylediñ cilve-sāz bī-minnet
 Cümlesinden Rasūl-i kevneyni 'Ālem-i kevne eylediñ raḥmet
 İtdiñ ol dāver-i cihān-bāni Şāḥ-ı mesned-nişān-i ḥubbiyyet
 Hep şefā'atine olur mażḥar Aña iden cān ile maḥabbet (?)
 Ruḥların eyleyüp gül-i ḥoş-bū
 Zūlf-i müşgīnin itdi 'anber-bū

.

<i>Ĥilkat-i ādeme odur bā'īs</i>	<i>Rif'at-i 'āleme odur bā'īs</i>
<i>Yād-ı vaşfiyla mevc urur diller</i>	<i>Hep ĥurūş-ı yeme odur bā'īs</i>
<i>'Aks-i ruĥsārı dehri gül-şen ider</i>	<i>Gül-i pür-şebneme odur bā'īs</i>
<i>Şevk-ı mihriyle sūr olur 'ālem</i>	<i>Bu sūr-ı deme odur bā'īs</i>
<i>Lütfi şāmil 'umūm dünyāya</i>	<i>Dilde def'-i ğama odur bā'īs</i>
<i>Fikr-i la'li neşāt-baĥş-ı kulüb</i>	<i>Feyz-i cām-ı Ceme odur bā'īs</i>
<i>'Uĥde-ġir oldı ĥüsni ĥübāna</i>	<i>Zülf-i ĥam-der-ĥama odur bā'īs</i>
	<i>Şadef-i ma'rifetde dürr-i semān</i>
	<i>Ĥātemü'l-enbiyā şeref-āyın</i>

ۛ

ۛ

ۛ

<i>Mihr-i burc-ı kerem zevi'l-mi'rāc</i>	<i>Şāh-ı refref-serīr-i şāhib-tāc</i>
<i>Zāt-ı pür-nūrı oldı 'ālemde</i>	<i>Tāze gül gibi der-derün-ı zücāc</i>
<i>Lübb-i pāki leb-i mübārekiniñ</i>	<i>Sīne-rişān-ı 'aşka maĥz-ı 'ilāc</i>
<i>Oldı bāĥıde nār-ı ĥikmetden</i>	<i>Cism-i pākine ĥil'at-i dībāc</i>
<i>Dād-bāĥş-ı niyāz-ı her 'āşık</i>	<i>Kām-cūy-ı ümīd-i her muĥtāc</i>
<i>Hep metā'-ı 'atā vü şefkatdir</i>	<i>Ĥāceġān-ı cihāna yār-ı revāc</i>
<i>Sālikān-ı tarīĥate olmuş</i>	<i>Resm-i tedbīri nüşĥa-i minĥāc</i>
	<i>İtse ol serv-i ser-firāz müdām</i>
	<i>'İşve vü nāz ile ĥırāma kıyām</i>

ۛ

Yüz sürer *hāk-i pāyine ervāh* *Kehl ider gerd-i rāhını eşbāh*
 Olsa zülfi cüdā 'izārından *Ṭal'at-ı şeb olur misāl-i şabāh*
 İtse fetḥ-i kelām tā çarḥa *Çıkar ol dem şadā-yı yā Fettāh*
 Kemterin güftesi o meh-rūnuñ *Niçe biñ müşkili ider izāh*
 Nahşe eylese kilik-i ta'bīri *Kāfī-i 'ilm-i şer' olur mişbāh*
 Olsa leb lütf ile tebessüm-riz *Vaşf-ı medḥinde lāl olur meddāh*
 Mey-i 'aşk ile mest olan diller *Hep olur āşinā-yı rūhı felāh*
 İtmese derd-i 'aşkı def'-i melāl
 Ülfet-i 'aşka kıalmaz idi mecāl

'Aşkına bestedir mürīd ü şüyūh *Derdiniñ hastası hezārān şūh*
 Hānķāh-ı cihāna şıgımaz olur *Dem-i feyzīyle her ten-i meftūh*
 Burc-ı dilde ḥayāl-i ebrūsı *Ġurre-i māhdır bilā-meslūh*
 Āyet-i ḥükmi eyledi kaṭ'ā *Nüşḥa-i küfri ser-te-ser mensūh*
 Reng-i āteş-nümā-yı firķatidir *Eşk-i 'uşşākı eyleyen mesdūh*
 Şafḥa-i ṭab'a biñ keşide çeker *Buldı ol deñlü kilik-i vaşfı rūsūh*
 Cūy-ı vuşlatla feyz-yāb eyler *Ḥuşki-i ğamla olsa cān metlūh*
 Levh-i vaşfında noķıtır eflāk
 Yazdı Ḥaķ aña āyet-i levlāk

Baña da oldı mäh-ı 'aşkı bedîd Gicemiz kadr ü rûzumuz dem-i 'îd
 Beni de itdi hâme-i kudret Şafahât-ı maḥabbetinde reşîd
 Beni de itdi âh-ı hâkister Tâb-ı ḥasret hezâr vaqt-i medîd
 Ben de oldum ğarîk-ı baḥr-ı ḥayâl Ben de oldum niyâz-mend-i ümîd
 Beni de eyledi sa'âdet-i 'aşk Rûtbe-pîrâ-yı 'âşıkân-ı sa'îd
 Ben de oldum livâ-yı 'aşk-ı İlâh Ben de oldum diyâr-ı dilde vaḥîd
 Beni ayırmason firâkından Ḥaşre dek tâ Cenâb-ı Rabb-ı Mecîd
 Ṭutsun âfâkı nâlehâ-yı firâk
 Ṭolsun âhımla 'âlem-i ıtlâk

Dile keyfiyyet-i ḥayâli lezîz Câna derd ü ğam-ı vişâli lezîz
 Niçe 'aşkında olmayam süzân Tâb-ı germiyyet-i cemâli lezîz
 Niçe leb-teşne olmasun gön'lüm Çeşme-i la'liniñ zülâli lezîz
 Niçe cûş itmeyem misâl-i baḥr Zevk-i ḥüsniyle vecd ü hâli lezîz
 Niçe ben dâm-ı hicre düşmeyeyim Çîn-i zülfiyle şevk-i hâl-i lezîz
 Niçe meftûnı olmayam o şehiñ Ḥayret-i 'aşkıniñ kemâli lezîz
 Niçe itmem ümîd nazra-i nâz Çeşminiñ kim firîb ü âli lezîz
 İdemez vaşf 'aşkıni vaşşâf
 Ne kadar itse sözlerin itlâf

Ben olurken bu derd ile bîmār
 Çarh-ı bed-ḥāhı gör ki 'ālemde
 Gül-i āmalim itdi pejmürde
 Tāḳatim aldı faḳr u fāḳa ile
 Tā'ne-fermā-yı cāhilān itdi
 Pāy-mālem misāl-i seng-i ḥazef
 İtdi ṭab'ım saḳīm-i hecr-ālūd
 İdeyim ḥasb-i ḥālimi teblīḡ
 DİNLEŇ ey kāmīlān-ı sa'y-i belīḡ

ۛ

Baña her fülk der-kenār olmaz
 Luḳf ider 'āşıḳa sitem-güne
 Ben ḳarār eylesem niyāzımda
 Tīr-i āhım ḥavāle eyler idim
 Dolaşur şem'-i baḫtımı gerdūn
 Naḳd-i ṭab'ım sipihre 'arż iderim
 Ne ḳadar itse sūd-mend-i ümīd
 Şimdi birdir baña ḥazān u rebī
 Be-ulūhiyyet-i Ḥudā-yı semī

ۛ

Neyl-i 'irfāna cehl olup mikyās
 Bizi bīm-i cehālet itdi ħarāb
 Bu rehāvetle itdi ħāfırımız
 Ne kadar şöhre-i cihān olsam
 Yine şānımda kār-peymādır
 Bize yer yok ħarīm-i devletde
 Zikrimiz ism-i yā Raĥīm olsun
 Olmasun dilde mā-sivā melĥūz
 Keyd-i dünyādan olalım maĥfūz
 Kalmadı dehr-i dūnda kadr-şinās
 Dile şūr-efken oldı fikr-i hirās
 İttiĥād-ı ħayāl ü vehm ü kıyās
 Reşĥa-i ma'rifetle beyne'n-nās
 Ta'n u teşnī' ile zükūr-ı ünās
 İtmege tarĥ-ı resm-i kār-ı esās
 İdelim Ĥālīka hezār sipās

Tūtalım dil enīs-i kām olmuş
 Tūtalım seyf-i bī-niyām-ı ümīd
 Tūtalım baĥt-ı nā-be-sāmānım
 Tūtalım çetr-i nīl-gün-ı kerem
 Tūtalım dil selāmete irmiş
 Bī-baĥādır dem-i sūrūr-ı felek
 Ğalaĥ itdim ğalaĥ ki ehl-i dile
 Sitem itmekde eyleyüp ifrāt
 Ķalb-i 'uşşāķı itdi pūr-ı ĥlāĥ
 Tūtalım nā'il-i merām olmuş
 Dest-i tāli'de ber-devām olmuş
 Şadr-ı rif'atde müstedām olmuş
 Sāĥa-i 'izzete ĥıyām olmuş
 Müddet-i baĥr-ı ğam tamām olmuş
 K'aña devr-i vefā ħarām olmuş
 Cevr için kār'im ü kıyām olmuş

Kıradı ehl-i 'aşka cāy-ı hālāş İtmege derd ü ğamdan istiĥlāş
 Uydurur devrine zarīfāne Her birin hūr ile ider raĥķāş
 Dāmen-i 'ādeti ider telvīs Ni'met-i çarĥ-ı dūn levs-i mu'ās
 Dili āmāde-i perestiş ider Sūmenāt-ı cihānda naķş-ı menās
 Ceyş-i ğamla kıtāle kaşd itse İder ol dem fetīl-i tīg-ı kışās
 Bezm-i rindānı bozdı şarşar-ı ğam Zūlf-i hūbāna döndi meclis-i hās
 Şoĥbet-i zevķe cāy-ı hāli yoķ Ťutdı dūnyāyı mecma'-ı eşhās
 Oldı ehl-i dile şefā'at farż
 Hem temennā-yı istiĥā'at farż

41

İdelim kaydı şekveden i'rāż İdelim semt-i nālāna iĝmāż
 İdelim sāĝar-ı maĥabbeti nūş Ťalmasun dilde zerrece emrāż
 Def'-i iflāsa sa'y idelim Genc-i lūff-ı Hudādan istiķrāż
 Olalım 'arşā-gāh-ı kısmetde Dil ü cān ile hūkm-i Hāliķa rāż
 Ekelim toĥm-ı dāĝı sīnemize Olalım lāle-zār-ı 'aşka riyāż
 Maĥv-ı tesvīd-i mā-sivā idelim Ne revādır bu şūphe vü īķāż
 Ma'şiyet-perver ü haķā-kārız Umarız feyż ide bize Feyyāż
 Dergeh-i Haķķa yüz sürüp maĥşūş
 İdelim biz de iddi'ā-yı hulūş

41

41

Ne kadar olsa gönlümüz mazbûṭ Ne kadar olsa ṭab'ımız merbûṭ
Yine lüṭf-ı Ḥudāya muḥtâcız Ne kadar olsa kârimiz mebsûṭ
Yine vâbeste-i maḥabbetdir Ne kadar olsa ḳalbimiz maḥlûṭ
Fıkr-i 'aşḳ ile gösterir dâ'im Âh-ı pür-süzumuz şu'ûd u hûbûṭ
Maḥv ider eşk-i levḥ-i ruḥsâra Müjemiz eyledikçe vaz'-ı ḥuṭûṭ
Şevḳ-i 'aşḳ ile biz ki boş-ḥâliz Olduḳ 'âlemde fâ'ik u maḡbûṭ
N'ola ülfet-nümâ-yı 'aşḳ olsaḳ Bize 'aşḳ oldı tâ ezel meşrûṭ
Olmuş iken bu feyzile pür-cüş
Nic'olur ṭab'-ı nâle-cû ḥâmüş

Zîkrimizdir şadâ-yı yâ Ḥâfız Nâlemizdir nevâ-yı yâ Ḥâfız
Oluruz gül-şen-i temennâda Murğ-ı destân-serâ-yı yâ Ḥâfız
Mazhar-ı reşḥa-i ḥayât olduḳ Olalı âşinâ-yı yâ Ḥâfız
Cânı feyz-âver-i ḥafîz itdik Dili ḥâlet-fezâ-yı yâ Ḥâfız
Cân meşâmmın mu'aḫḫar itdi hele 'Anber-i 'ıṭr-sâ-yı yâ Ḥâfız
Güş-ı temyîzimiz güşâ itdi Ḥaber-i dil-güşâ-yı yâ Ḥâfız
Olduḳ ey dil ḥarîm-i ünse enîs
Şadr-ı ḥalvet-serây-ı ḳudse celîs

<i>Bāki-i lütf-ı hazret-i rāfi'</i>	<i>Feyz-i te'yîd-i kudret-i şāyi'</i>
<i>Üstüvār itdi kaşr-ı 'irfānı</i>	<i>Oldı zāhirde şol kadar cāmi'</i>
<i>Olsa da tîşe-i Rüstem ber-kef (?)</i>	<i>Yıkamaz anı gerdiş-i kāmı'</i>
<i>Tab'ımız nerm itdi şem'-misāl</i>	<i>Āfitāb-ı meşāri'-i şāri'</i>
<i>Oldı te'kîd-i istiķāmetle</i>	<i>Hük-m-i Haķķa zamārimiz rāci'</i>
<i>Ne kadar kûşîş itse vehm ü hayāl</i>	<i>Bu işārāta olamaz māni'</i>
<i>İtmeyen i'timādını muhkem</i>	<i>Olmayan hūn-ı kısmete kāni'</i>
	<i>Zevk-i vicdāndan şafā bulmaz</i>
	<i>Vāşıl-ı rahmet-i Ğafūr olmaz</i>

.L

<i>Urmadan tîğ-ı ma'şiyet bize dāğ</i>	<i>Var iken def'ine 'ilāc u mesāğ</i>
<i>Yetişür rāğıb-ı hevā olduķ</i>	<i>Yeter olduķ yeter güşāde-dimāğ</i>
<i>Yetişür sāki-i sitem olduķ</i>	<i>Yeter itdik hikāyet-i dil-i bāğ</i>
<i>Bu güzārişle eylemezsek eger</i>	<i>Dil-i nā-kārimız karān-i ferāğ</i>
<i>Ķorķarım nîş-i kesret-i 'işyān</i>	<i>Aça biñ şerħa dilde misl-i serāğ</i>
<i>Kimisi dāne-çîn-i bāğ-ı emel</i>	<i>Kimi olmuş hevā-yı nefsine zāğ</i>
<i>Lîk ben 'āşık-ı sitem-dîde</i>	<i>Lîk ben nā-temîz-i hük-m-i mesāğ</i>
	<i>Gāh dil-beste-i umūr-ı 'asîr</i>
	<i>Gāh mecnūn-ı pāy-der-zencîr</i>

.L

.L

Hâñi-i cümle 'âbidân-ı selef 'Âşî-i cümle 'âşiyân-ı halef
 Kef ü destimde yoçdur ey dil-i zâr Olacak dergeh-i Hudâya tuhaf
 Bu siyeh-rüyumı sürüp hâke Süz ber-dil ü naçd-i cân ber-kef
 İdeyim bir niyâz-ı 'âlem-süz Çekilüp çarha âh-ı dil şaf şaf
 K'ey hudâvend-i cümle-i 'âlem Rağmetiñ virdi ins ü câna şeref
 Be-risâlat-ı muhbir-i şadıç Be-kemâlât-ı şâhibü'r-refref
 Beni ayırma 'aşk-ı pâkinden Çalbimi eyle pür-sürür-ı şegaf
 Leb-i zühhâda kand-i 'aşk lezîz
 Dil-i 'uşşâka bend-i 'aşk lezîz

Bâ'is-i zevk-i câvidândır 'aşk Mâye-i fînet-i cihândır 'aşk
 Beni efrûhte-i çerâğ itdi Reşk-i hürşîd-i âsumândır 'aşk
 Burc-ı dâğımdan itdi yine tülü 'Ufk-ı sîne hep nihândır 'aşk
 Cebhe-fersâ-yı 'aşk isem ne 'aceb Mürşid-i 'aşka âsitândır 'aşk
 Eyledi h'âhiş-i ümîdim arâ Dilde bir şâh-ı nükte-dândır 'aşk
 Leb-i taşvîri mest ider nicesin Gerçi şüretde dil-sitândır 'aşk
 Olamaz naçd-i eşkim aña bahâr Şanma kâlâ-yı râygândır 'aşk
 'Aşk olurken elimde habl-i verîd
 N'ola olsa keşâkeş-i ümmîd

Fikr-i 'aşkıñda eylemem imsāk Beni eylerse de bu derd helāk
 Vādī-i 'aşka hāne-ber-dūšem Miḥnet-ālūde bī-ğam-ı emlāk
 Dönme olur mı seyr-i 'aşkıñdan Devr iderken bu şevk ile eflāk
 Baña ğam 'aşkıñ ile kār itmez Yem-i pür-cūşa neylesün hāşāk
 Neyleyem ma'sıyetle bed-h'āhem Cān seķāmet-zede ciger şad-çāk
 Şerm ile hānde itmesün baña Zīb-i 'iştıyān ile vuḥūş u semāk
 Vāşıl-ı vuşlat it beni yā Rab Dīde-pür-eşk sīne āteş-nāk
 Eylediñ çok gedāyı şeyh-i şuyūḥ
 Eylediñ çok esīr-i miḥneti şūḥ

Eyleyen sensin ey 'azīz ü ḥalīl Ehl-i imāna Muştafāyı delīl
 Ḥāk-i pāyin Rasūl-i kevneyniñ Eyledi tūtiyā-yı çeşm-i 'alīl
 Sensin 'İsāyı nefh-i rūḥ idüp Nārı gül-zār iden be-nām-ı Ḥalīl
 Seniñ emriñle oldı hep yā Rab Ceyş-i Fir'avna ğarķa-geh yem-i Nīl
 Nāşir-i reşḥa-i kerem sensin Lütf u iḥsānıñna olur mı 'adīl
 Reh-revān-ı maḥabbete sensin Eyleyen rāh-ı müstaķīmi sebīl
 Hep seniñdir ümūr-ı mevcūdāt Saña merbūtdur kesīr u ḳalīl
 Zikr ü fikriñle seyr ider seyyāḥ
 Diyelim yā Ğaniyye yā Fettāḥ

Gerçi vādī-i nūr-ı 'irfānem
 Şüretā 'aşk ile cihānd'eserem

N'eyleyem rüze-dār-ı hicrānem
 Mübtelā-yı rüsüm-ı ḥüsrānem

Gerçi kim ma'den-i ma'ânîyem	Gerçi kim cevher-i dile kânem
Sûhanım naqd-i râyicü'l-âsâr	Penbe-dâru'l-'ayâr hürmânem
Her hayâlîm hayâl-i bî-ma'nâ	Gerçi kim nâzım-ı sûhan-dânem
Naẓm-ı bî-hüdedir maḳâlâtım	Gerçi kim şâ'ir-i ğazel-hânem
Râci-i 'afv kim Hudâvendâ	'Âşık-ı rind-i nâ-be-sâmânem
Dâğ-ı ğamdır ser-i şikesteme tâc	
Merhem-i şefḳatiñdir aña 'ilâc	

Saňa cân ile dil fedâ olsun	Tek cemâlinle âşinâ olsun
Miḥnet ü hicre dil taḥammül ider	Tek hemân maẓhar-ı rızâ olsun
Beni itme 'itâb ile maḳhûr	'Abd-i ma'yûb kim ricâ olsun
Baňa şun sâğar-ı maḥabbetiñi	Teşne-i derdi ğam-zedâ olsun
Dilde sevdâ-yı 'aşkı eyle ziyâd	Râfi'-i ḳayd-ı mâ-sivâ olsun
Derdin artır devâ ümîd ideniñ	Derdiñ 'âşıklara devâ olsun
Vâridât-ı kemâliñ añlamağa	Bu sitemler baňa sezâ olsun
İtmeyeydim huşûl-i 'ilme meks	
Ben de eylerdim 'ilm-i serde baḥs	

İtdi ser-beste dil beni çün mû	Bâğ-ı 'ilmindeki gül-i hoş-bû
Ferâğ-ı âteş-nevâsiyam o gülüñ (?)	Nağmemizdir nevâ-yı es-sâhû
Ben de ruḥsâr-ı 'ilme meftûnem	Ne belâ ḥüsn-i dil-ber-i meh-rû
'İlm bir âfitâb-ı raḥşândır	Zerredir aña 'arız-ı dil-cû
Şevḳ-i 'ilm ile sûz-nâk oldum	Gören eşḳalimi şanur Hindû

Eger olmazsam āşinā-yı 'ulūm Şübhe yok kim ḥarāb ider beni bu
 Yoğısa bende 'ilme isti'dād Ḥalq iden sensin anı da her sū
 Keşf ola tā bu nükte vü āyāt
 İdelim Ḥazret-i Rasüle şalāt

۞

۞

۞

Oldı 'ālemlere Ḥabību'llāh Muḥbir-i lā ilāhe illā'llāh
 Yine taşdıķ-i bi'l-cenān idelim Ki odur 'āleme Rasūl-i İllāh
 'Aşkı yolunda eşkimiz dökelim Ola pākīze tā bu rüy-ı siyāh
 Ben o güm-geşte-i zālām-ı ğamem Nūr-ı fikriyle fetḥ ola bize rāh
 Görmek olur mı 'ārız-ı pākīn Ola mı maḥrem-i cemāli nigāh
 Sū-be-sū cān-ı zārı dāğ itdi Bu teḥassürle itdigim her āh
 Şad-taḥıyyāt u şad-selām olsun Rūḥ-ı pākīne her dem ü her ğāh
 Gūşe-i intizārda Tā'ib
 Derd ile āh u zārda Tā'ib

۞

Her süḥan kim nihāyetin buldı Derd-i dil şanma ğāyetin buldı
 Olalı şāh-ı 'aşka ḥıdmet-kār Hele ḥātır ri'āyetin buldı
 Bu kaşıdem ki irdi pāyāna Ṭab'-ı nā-dīde rağbetin buldı
 Dürr-i ilhām idince āvīḥte Gūş-ı ma'nā ki zīnetin buldı
 'Alem-efrāz-ı nazm olup Tā'ibMülk-i nazm içre şöhretin buldı
 İsm-i Ḥaḳ ile ḥatm iden süḥanın Devlete irdi rif'atin buldı
 İsm-i Ğaffārı biz de yād idelim Dil ki luḡf-ı 'ināyetin buldı
 Bāsītu'l-kevn ü Ḥālīķu'l-eşyā
 Dā'im ü Kā'im ü Raḥīm ü Ḥudā